

Valvira

Vaikuttava valvonta perustuu tietoon

Miten valvonta voi tukea sote-uudistuksen tavoitteita
seminaari 9.3.2016 Säätytalo

Hanna Toiviainen, suunnittelupäällikkö, ryhmäpäällikkö
Olli Nylander, tietajohtaja

Valvira.fi, [@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)

(Valvonnan) tietopohja

- Valvonnassa siirrytään resurssien valvonnasta asiakkaan saaman palvelutuloksen valvontaan kuntien **omavalvonnassa** määrittelemien **tulosindikaattoreiden** avulla (Lähde: hallitusohjelma)
- STM:n rooli → hallinnonalan organisaatiot (Lähde: STM:n toimintasuunnitelma)
  - Kaikkia julkisia palveluita koskevat digitoinnin periaatteet:
    - Prosessien digitalisointi
    - Tiedon hyödyntäminen monipuolisesti (**kysytään vain kerran**)
    - **Vaikutetaan viranomaisten mahdollisuuksiin käyttää tietoa**

(Valvonnan) tietopohja Lähde THL:n tulossopimus

- Tuottaa ja tekee tunnetuksi **tietopohjaa** ehkäisevistä palveluista
- Palvelusetelin osalta kehittää palveluiden hakemista, vertailua ja valintaa tukevaa **tietopohjaa**
- SOTE-uudistuksen osalta osallistuu roolinsa mukaisesti uudistuksen **tietopohjan rakentamiseen ja tiedontuotannon uudistamiseen**

(Valvonnan) tietopohja 1/2 Lähde: Valviran tulossopimus

Toiminnallinen tuloksellisuus

- Valvira suuntaa voimavarojaan omavalvonnan kehittämiseen. Valvira kehittää yhteistyömuotoja **tukemaan omavalvonnan kehittymistä** eri toimialueilla
- Valvira tekee **yhteistyötä THL:n kanssa** riittävän valvonnan **tietoperustan saamisessa** (toiminnallinen tuloksellisuus)
- Vaikuttavuus- ja kustannustieto -ryhmä, joka toimii osana sosiaali- ja terveydenhuollon ja itsehallintoalueiden uudistuksen valmistelua, valmistelee ehdotukset valtakunnalliseksi yhtenäiseksi mittaristoksi väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja **palveluiden laadun** arviointiin sekä **palveluiden laadun, vaikuttavuuden, kustannusten ja tehokkuuden** seuraamiseen. Mittaristoa voidaan hyödyntää julkisten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen **valvonnassa** sekä **omavalvonnassa**

Valvonnan tietopohja 2/2

Valviran tavoitteet

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien/-järjestäjien **omavalvonta** perustuu **kansallisiin omavalvontamalleihin**
- Sosiaali- ja terveydenhuollon **omavalvonnan arviointiin** on kehitetty **kansalliset indikaattorit hallinnonalan yhteistyössä**; Valvira osallistuu kehittämistyöhön

Toteutus

- osallistuminen **omavalvontamallin** kehittämiseen yhdessä **THL:n ja STM:n kanssa** (valmis 2019)
- osallistuminen **valtakunnallisten palvelujen** toteutumista kuvaavien **indikaattorien** kehittämiseen (indikaattorit käytössä 2019)

Palvelujen lopputuloksen valvonta – enimmäis- ja määräaikojen valvonta

Argumentti: *”määräaikojen valvonta ei ole oikea lähtökohta valvonnalle, vaan sen sijaan tulisi valvoa mitä/miten ja paljonko tuotetaan”*

Valvira

”Miten”-valvonnasta, eli palvelun **toteuttamistavan valvonnasta** tulisi pyrkiä **pois** tilalle palvelujen **lopputuloksen valvonta**

Aikaraamien noudattaminen liittyy siihen, että **oikea-aikaisuus** on keskeinen **laatutekijä**

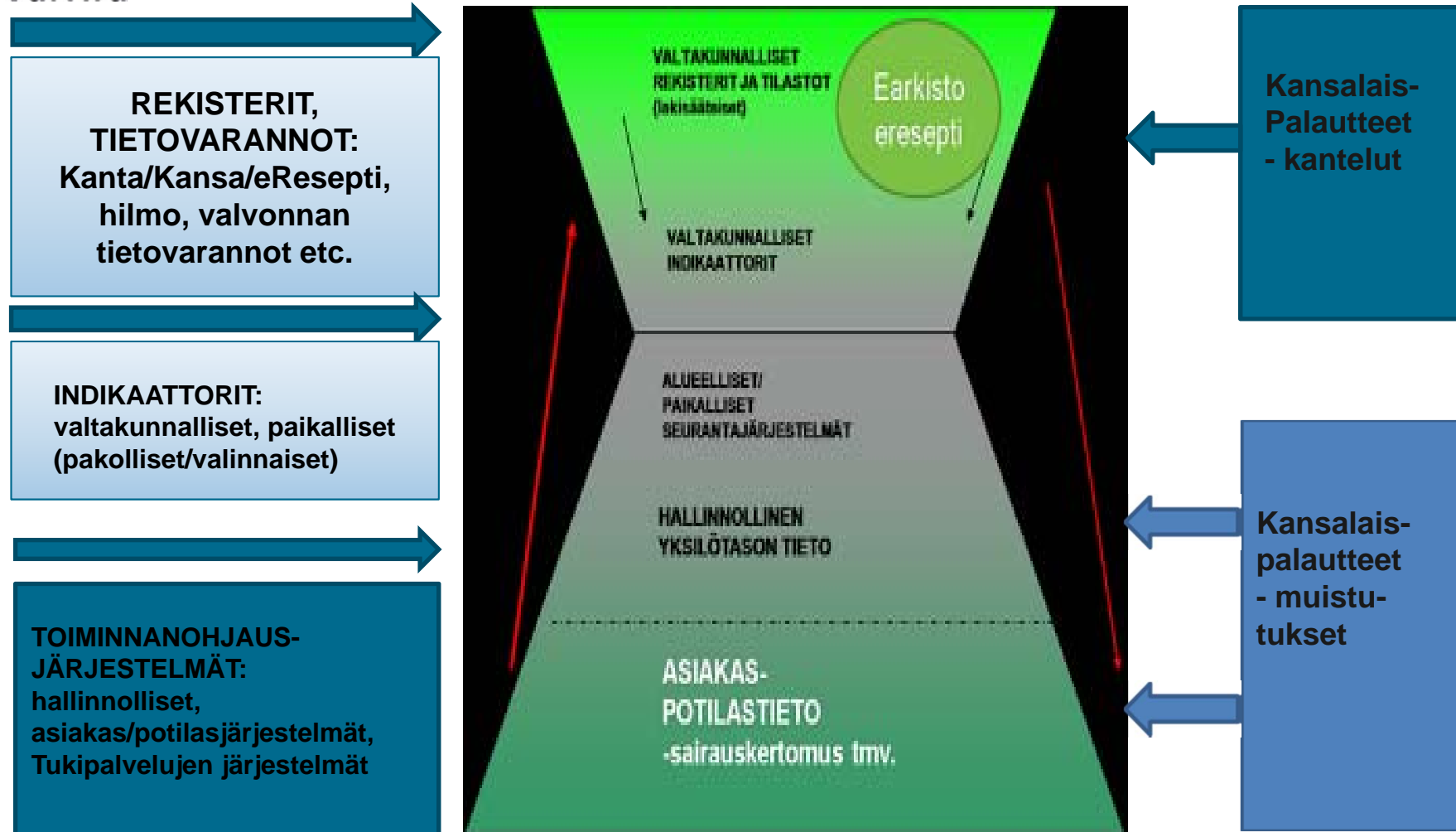
➔ Jos ei pääse palvelun piiriin, ei lopputulostakaan synny!

➔ Saatavuuden valvonta on **tässä vaiheessa** oleellista ja tarpeellista, koska palvelurakenteen **murrosvaiheessa** on kokemuksen mukaan riskinä palvelujen saatavuuden nopea heikkeneminen voimavarojen kohdistuessa rakenteellisiin uudistuksiin. Lisäksi OECD:n toistuvien raporttien mukaan Suomessa suurimpana ongelmana terveydenhuollossa on palvelujen saatavuuteen liittyvät viiveet.

Valvira

Tiedon tiimalasi

Valvonnan tarpeet...

1. **Yleistä, ajantasaista** tietoa palveluista, saatavuudesta, käytöstä, laadusta ja asukkaiden tarpeista **riskinarviointia** sekä **valvonnan painoalueiden määrittelyä varten**
2. **Yksilöitävissä** olevaa tietoa, jotta **havaitaan toimintayksiköt ja kohteet**, joissa tarvitaan valvontaviranomaisen **puuttumista asiakas- ja potilasturvallisuuden** varmistamiseksi
3. **Kaikista** yksityisistä ja julkisista palveluntuottajista on olemassa kattava **ajantasainen rekisteri**
4. Eri palveluille on määritelty **yhdenmukaiset kansalliset seurantaindikaattorit, jotka palveluntuottajat ovat velvollisia tuottamaan ja julkaisemaan**. Indikaattorit rakentuvat **ensisijaisesti asiakas- ja potilasrekisteritiedoista ja toiminnanohjausjärjestelmistä**
  - erillisiä tiedonkeruita vain poikkeustapauksissa

... ja tavoitteet

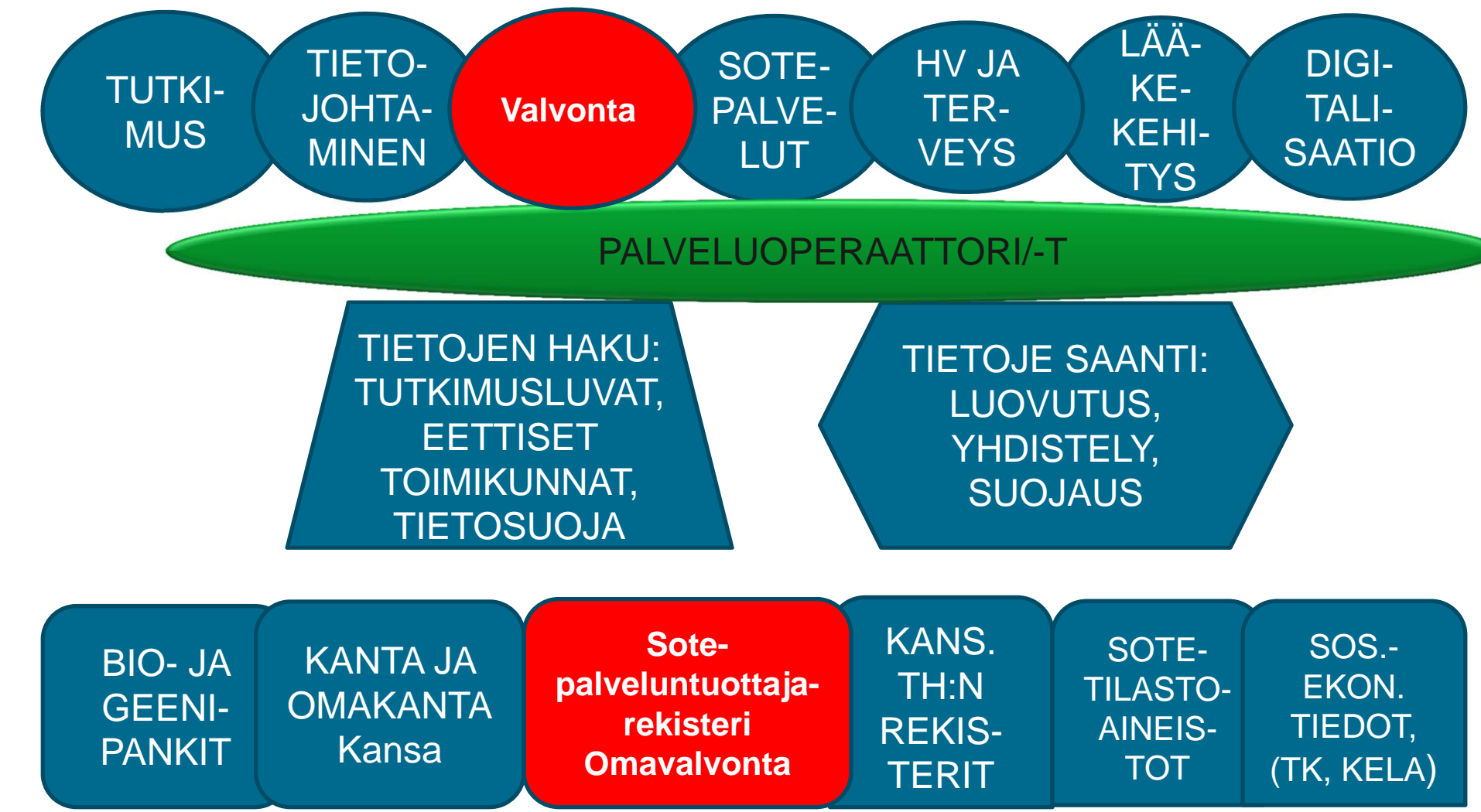
Samat seurantaindikaattorit palvelevat
(tietoja voidaan analysoida eri tarkastelutasoilla)

1. Tuottajan/yksikön **omavalvontaa** ja laadun kehittämistyötä
(valvontaviranomaisen suorittama seuranta omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi)
2. **Järjestäjän/tilaajan päätöksentekoa**
3. Sote-alueiden **kansallista ohjaus-** ja seurantajärjestelmää
(yhdenvertaisuus)
→ voidaan täydentää valvontaviranomaisen omilla tiedoilla
4. Vertailu → **Valinnanvapaus**
→ käytetään lähtökohtana myös arvioitaessa uuden rekisteriin pyrkivän yksikön toimintaedellytyksiä

Valvira

STM: Sote-tiedot hyötykäyttöön punaisella Valviran täydennys

Kansallinen ohjaus – valinnanvapaus – kattava ja avoin seurantajärjestelmä

- Tarvitaan kansallisesti yhteiset pelisäännöt, miten valinnanvapautta edistetään nykyisestä
  - yhtenäiset, valinnan kohteena olevat palvelut
  - **kansallista järjestelmää**, menetelmiä ja **mittareita palvelujen saatavuuden ja laadun määrittämiseksi** kansallisesti ja alueellisesti
- **Kansallisesti yhtenäisten laatukriteereiden, laatustandardien ja akkreditointimenettelyjen määrittäminen**
- **Palvelujen laadun ja saatavuuden seurantajärjestelmän kehittäminen** sekä kansalliseen että järjestäjä- ja tuottajakohtaiseen seurantaan
- Tuottajakohtaiset suunnitelmat **laadunhallinnasta** ja potilasturvallisuudesta
- Viranomaisvalvonnan lisääminen vaalimaan potilaan edun toteutumista

(Junnila: Asiakkaat ja sote-palvelut, THL:n seminaari 15.2.2016)

Valviran tiedonkeruita, -kulkua ja päällekkäisyyksiä koskevat ehdotukset

18.8.2015 <http://www.valvira.fi/-/valvira-osallistuu-norminpurkutalkoisiin>

1. Tiedonkulun edistäminen viranomaisten välillä ja **päällekkäisen tiedonkeruun poistaminen**
  - Tiedonkulkua kehitettävä niin lainsäädännön, kuin toimintakulttuurien ja –asenteiden tasolla
  - **Yhteisen tietoperustan luominen STM:n hallinnonalan eri organisaatioiden käyttöön**
2. Ohjaus- ja valvontatoiminnassa tarvittavien **tietojen saanti THL:ltä**
  - Siltä osin, kuin esitetty tietopohja ei ratkaise Valviran tietotarpeita
3. **Alueellisten kehittämistehtävien** uudelleenarviointi
  - Sote-kehittämistehtäviä THL:llä, palveluntuottajilla ja valvontaviranomaisilla
→ nämä osittain **päällekkäisiä**
  - Tähän liittyvät kysymykset otettava **huomioon sote-järjestämissä**
4. STM:n hallinnonalan organisaatioiden yhteistyön kehittäminen
  - **Organisaatioiden välinen työnjako selvennettävä sote-uudistuksessa**

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2016 – 2019 valvonnan kohteet/painopisteet 2016 #sotevalo16

Valvonta kohdistetaan kolmen kokonaisuuden kautta
Huom. **Valvonta edellyttää tietopohjaa myös seuraaville vuosille 2017 -**

1. Palvelurakenne

- Päivystystoiminnan valvonta
- Kotiin annettavien palveluiden valvonta/lapsiperheiden ja iäkkäiden henkilöiden palvelut

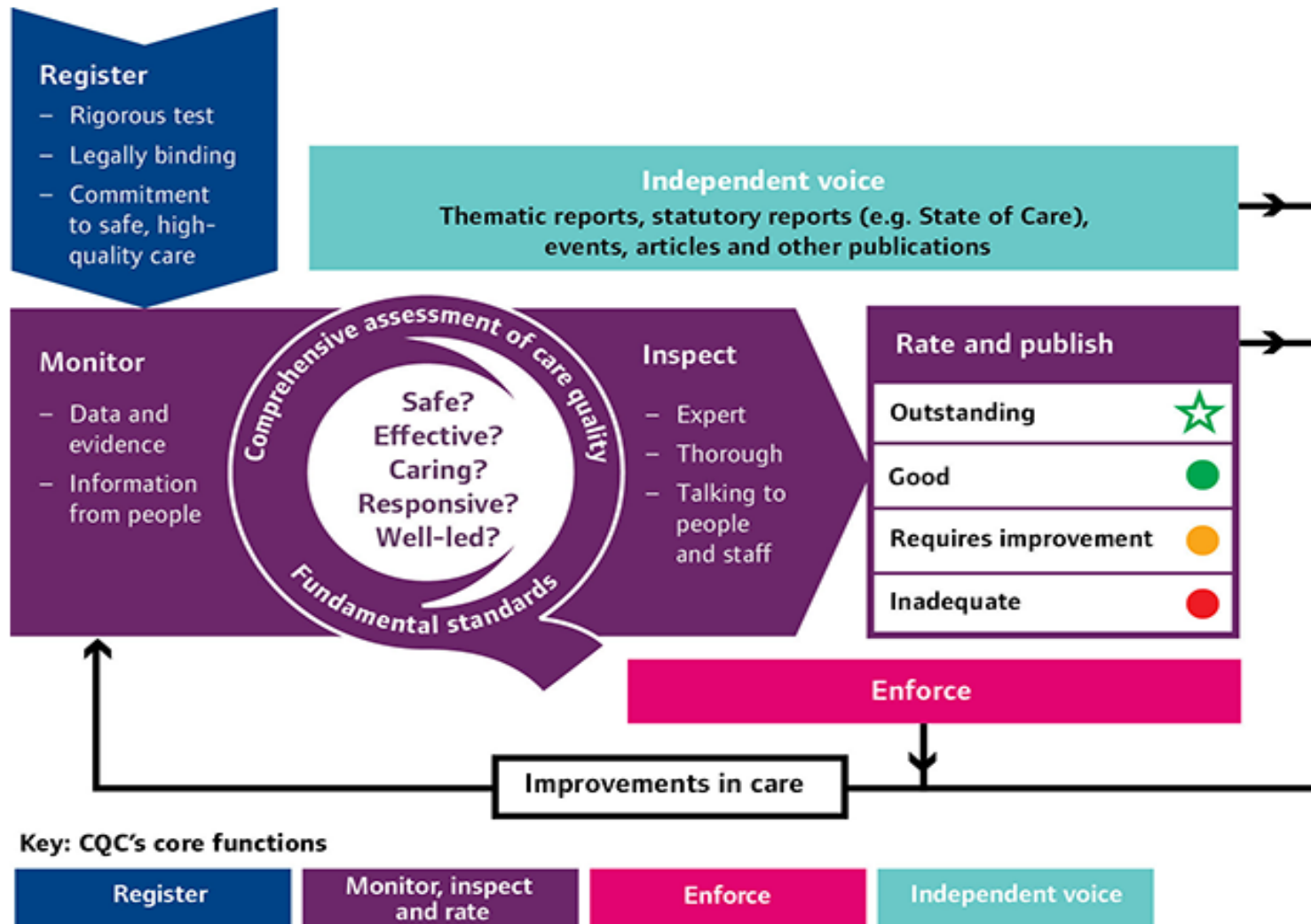
2. Palveluiden saatavuus

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä lasten ja nuorten ehkäisevät terveyspalvelut
- Lastensuojelun ja toimeentulotuen määräraajojen ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon enimmäisaikojen toteutumisen valvonta

3. Palveluiden sisältö ja laatu

- Omavalvonnan tuki ja varmistaminen
- Itsemääräämisoikeuden toteutuminen kehitysvammahuollossa

Care Quality Commission (CQC) England

Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Sweden Platform for analysis

- Consists of quality indicators regarding health and social care
- They are organized in accordance with subjects and within 6 quality dimensions:
  - Safe
  - Effective
  - Patient (individual)-centered
  - Timely
  - Efficient
  - Equitable

MATERIAL

- IVO stats and reports
- Workshops
- Audit and other annual reports
- Governmental and international reports
- Patient insurance company stats(!)
- Patient advisory committees
- Service users, professions and patients relatives.
- Public databases